

STRATEGIJA RAZVOJA USK I PODRŠKA MALOM I SREDNJEM PODUZETNIŠTVU

N° 3

Bilten Razvojne agencije USK — projekt finansira Evropska Unija IPA program za “Bosnu i Hercegovinu”

U FOKUSU

Međunarodna konferencija „Unaprjeđenje poslovne klime i stvaranje prilika za zapošljavanje“ u Bihaću

Razvojna agencija USK je organizirala

uz pomoć Vlade USK, a u suradnji sa DEU BiH i uz podršku drugih relevantnih institucija međunarodnu konferenciju na temu Unaprjeđenja poslovne klime i stvaranje prilika za zapošljavanje. Oko 150 učesnika je moglo čuti obraćanje ambasadorice Kraljevine Norveške u BiH NJ. E. Anne Vibeke Lilloe, ambasadora Kraljevine Holandije NJ.E. Jurriaan Kraak-a, ambasadora Republike Češke NJ.E. Tomáš Szunyog-a, predstavnika DEU u BiH Dan Redford-a, predstavnika UNDP-a Slobodana Tadića, potpredsjednika Republike Srpske Enesa Suljkanovića, direktora RA USK Harisa Komića, te brojnih predstavnika iz privrednog i javnog sektora u USK.

Ambasadori su u svom obraćanju učesnicima između ostalog izjavili:

Norveška ambasadorica NJ.E. Lilloe istakla je da je jako bitno da se

nađe načina da se poboljša poslovna klima, a time i da se poveća broj radnih mjesta, odnosno zapošljavanje.

Holandski ambasador NJ.E. Kraak je istakao kako će se ovom konferencijom unaprijediti podu-

zetničke vještine u ovoj regiji, dok je pravi posao u rukama privatnog sektora, naravno uz pomoć vlasti na svim nivoima, te ambasada i međunarodnih organizacija.

Prema riječima Češkog ambasadora, NJ.E. Szunyog-a Republika Češka spremna je pomoći BiH kroz Program razvojne saradnje u okviru kojeg svake godine izdvaja oko 2 miliona eura, od čega dio sredstava želi uložiti u USK, dodajući da će prioriteti biti zaštita okoliša i energetska efikasnost.

Prije samog zatvaranja Konferencije donešeni su zaključci, među kojima su sljedeći:

- Da se sve institucije u kantonu moraju podrediti privlačenju stranih investicija iz javnih i privatnih izvora
- Temelj konkurentnosti poduzeća se nalazi u znanju i inovacijama
- Potrebno je podržavanje programa uvođenja standarda u poduzećima, zahvaljujući kojima će biti omogućeno da poduzeća nastave poslovati na zahtjevnom EU tržištu

U ovom izdanju:

Međunarodna konferencija:
„Unaprjeđenje poslovne
klime i stvaranje prilika
za zapošljavanje“

Izrada strateškog plana
razvoja USK za period
2014. – 2020. godina

Priprema novih razvojnih
projekata

Postinvesticiona podrška
stranim investitorima u
USK

Ključne prepreke razvoja u
metalnom sektoru USK

Stručno osposobljavanje
i zapošljavanje putem
neformalnog obrazovanja

Završeni treninzi za
pokretanje vlastitog biznisa

Aktivirana web stranica RA
USK

Projekt implementira
Razvojna agencija USK

Miroslava Krleže 2
Bihać 77000, BiH
Tel: +387 37 224 048
Fax: +387 37 221 784

Ovaj projekt finansira Evropska unija

Delegacija Evropske unije
u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3a, Sarajevo 71000, BiH
Tel: +387 33 254 700
Fax: +387 33 666 037

“Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost Razvojne agencije USK i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije”.

Strateški plan razvoja USK 2014 - 2020. godina

Izrada Strateškog plana razvoja Unsko-sanskog kantona za period 2014-2020. godinu pokrenuta je Odlukom Vlade USK u maju 2012. godine, a cijelim procesom koordinira Razvojna agencija Unsko-sanskog kantona.

Cilj izrade Strategije razvoja Unsko-sanskog kantona je definiranje jedinstvenog plana razvoja, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja, podizanje konkurentnosti privrede USK, omogućavanje održivog ekonomskog razvoja, te u konačnici podizanje i unaprjeđivanje kvalitete života za sve stanovnike.

Ovim procesom se uspostavlja okvir za sudjelovanje ključnih aktera u postizanju boljih uvjeta života građana i lokalnih zajednica u Kantonu a temelji se na posvećenosti Kantona i općina ka efektivnoj podršci socio-ekonomskom razvoju USK putem participatorne izrade integrirane Strategije razvoja. Očekivani rezultati izrade strateškog plana razvoja su standardizacija Strateškog planiranja na Kantonu i uspostavljanje jasnih veza u procesu planiranja između lokalnog i kantonalnog nivoa u FBiH.

Ističemo, da su glavna načela metodologije, koja su korištena u procesu izrade Strategije većim dijelom ekvivalentni onim korištenim

u regijama EU i primjenjivi specifičnim uvjetima u BiH. Pored bottom-up pristupa (odozdo-prema gore), koji je korišten u ovom procesu, temeljna načela koja su se primjenjivala u ovom procesu su: partnerstvo,

sudjelovanje, održivost, kvaliteta, inovacija i transparentnost.

Cijeli proces izrade strateškog dokumenta se realizira u fazama, među kojima su:

1. Pripremna faza
2. Strateška platforma
3. Programsko planiranje
4. Operativno planiranje.

U prvoj fazi ovog procesa Razvojna agencija USK je mobilizirala aktere uz pomoć Vlade USK, koja je uspostavila Kantonalni odbor za razvoj, čiji članovi su iz Ministarstava, kantonalnih javnih institucija kao i predstavnici nevladinog sektora. U sklopu ove faze formirana je Partnerska grupa USK 06.03.2013. godine, koja predstavlja savjetodavno tijelo koje nadzire cjelokupan proces izrade Strategije. U Partnersku grupu su uključeni brojni građani iz javnog,

privatnog i civilnog sektora, koji će raspravljati o ključnim elementima u procesu strateškog planiranja, te lokalnog i regionalnog razvoja.

Nakon što su svi ključni akteri mobilizirani i nakon što su uspješno prikupljeni kvantitativni podaci potrebni za izradu situacione analize USK, za šta su zaslužni članovi KOR-a okončana je prva faza izrade Strateškog plana.

Razvojna agencija USK je također u ovaj proces uključila svih 8 općinskih koordinatora lokalnih Strategija sa Unsko-sanskog kantona, koji su pomogli u prikupljanju podataka, a sve to s ciljem da se Strategija USK harmonizira sa strateškim planovima općina USK.

Nakon ove faze, započeta je druga faza u kojoj se pripremala situaciona analiza USK, a zatim SWOT analiza, definiranje vizije i strateških ciljeva kantona kroz održane radionice vođene od strane konsultanata iz Instituta za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) iz Republike Hrvatske.

Da bi situaciona analiza prikazala stvarnu sliku Unsko-sanskog kantona, RA USK je organizirala 3 sastanka tematskih grupa iz oblasti privrede, okoliša i obrazovanja kako bi pored prikupljenih podataka zajedno sa kompetentnim učesnicima identificirali stvarne probleme u ovim sektorima u USK. Sastancima su prisustvovali brojni učesnici, koji radeći isključivo u oblastima privrede, okoliša i obrazovanja kroz kvalitetnu diskusiju i svojim znanjem, dugogodišnjim iskustvom i idejama su doprinijeli u identifikaciji ključnih problema i potreba u ovim oblastima i time pomogli pri izradi situacione analize, te strateških prioriteta i ciljeva.

Provedene projektne aktivnosti u razdoblju mart-maj 2013. godine u okviru procesa izrade strateškog plana razvoja USK

- Kantonalni odbor za razvoj Unsko-sanskog kantona – KOR prikupio je i obradio podatke za situacionu analizu
- Prva strateška radionica KOR-a za izradu SWOT analize (Bihać, 5.4.2013. godine)
- Druga strateška radionica KOR-a za definiranje vizije, ciljeva i prioriteta razvoja USK (Bihać, 09.05.2013. godine)
- Tri fokus grupe (teme: okoliš i infrastruktura, razvoj privrede i obrazovanje)
- Sastanci s Ministricom financija i Ministrom privrede (13.5.2013. godine) kao donositeljima ključnih razvojnih odluka
- Intervjui s poduzetnicima (15.-16.5.2013. godine)

Projekti u pripremi:

“HERA” je projekat čiji glavni cilj je prekogranična institucionalna suradnja u oblasti prirode i kulture.

Njegova ukupna vrijednost iznosi 9.5 mil EUR. Projekt je kandidiran na IPA Adriatic poziv, te je uspješno prošao prvu fazu evaluacije i time ušao u najuži izbor projekata koji će biti predmet konačne evaluacije i odabira projekata za financiranje sredstvima EU.

U ovom projektu RA USK učestvuje kao partner iz BiH zajedno sa partnerima iz Hrvatske, Italije, Grčke, Albanije, Crne Gore, Srbije i Slovenije. Udio u projektu koji bi BiH mogla ostvariti iznosi 350.000 EUR, a ovaj iznos je uglavnom namijenjen za obnovu Starog grada Sokoca. Shodno navedenom, RA USK nastavlja raditi na projektnoj dokumentaciji, očekujući pozitivan ishod.

U fazi izrade je 5 projekata prekogranične suradnje sa partnerima iz Republike Hrvatske. Partneri Razvojne agencije USK su: Ličko-senjska županija, Karlovačka županija i Zadarska županija, a projekti su iz oblasti poduzetništva evropskih integracija, energetske efikasnosti i zaštite okoline.

Aktivirana web stranica RA USK i kreirane baze podataka

Aktivirana je zvanična web stranica RA USK. Na www.rausk.ba možete dvojezično pratiti sve novosti vezane za RA USK, projekte i programe koje implementira RA USK, a možete se i aktivno uključiti u proces izrade Strateškog plana razvoja USK 2014-2020. Ovim putem Vas pozivamo da posjetite web site RA USK i da pratite facebook stranicu RA USK klikom na like.

Značajno je napomenuti da su u okviru RA USK kreirane baze podataka sa relevantnim informacijama o poslovnim subjektima u USK. Baze podataka će služiti kao platforme za kontaktiranje i informiranje poslovnih subjekata, te prenošenje pozitivnih poslovnih praksa u privatnom sektoru USK.

Održan sastanak sa metaloprerađivačima USK Metaloprerađivači istakli ključne prepreke razvoja

Budući da metalna industrija ima sve značajniju ulogu u USK i da je značajan rast ovog sektora zabilježen u Bosanskoj Krupi, Razvojna agencija USK u suradnji sa Vladom USK, je

upravo u toj općini održala sastanak sa metaloprerađivačima i ostalim akterima u metalnoj industriji. Glavne teme sastanka su bile mogućnosti razvoja metaloprerađivačke industrije i unapređenje suradnje među privrednim subjektima.

Pored toga, razgovaralo se o iskorištenosti proizvodnih kapaciteta na području USK, razvoju proizvoda u metalnom sektoru, standardizaciji i certificiranju proizvoda, dostupnosti adekvatne domaće stručne radne snage, obučavanju potrebnih kadrova, izvorima finansiranja i dostupnosti finansijskih sredstava. Održavanje sastanka je pomoglo u identifikaciji i analizi prepreka u razvoju metalne industrije, kao i u donošenju rješenja za prevazilaženje istaknutih problema.

Zaključci usvojeni na ovom sastanku će biti osnova za formiranje fokus grupa u sektoru metalne industrije kako bi se radilo na formiranju prijedloga za rješavanje identificiranih problema, te iniciranje tih prijedloga kod nadležnih institucija vlasti. Shodno tome, nakon što bude sačinjen, akcioni plan za metalni sektor će biti upućen u formi prijedloga Vladi USK.

Program Stručnog osposobljavanja i zapošljavanje putem neformalnog obrazovanja

Razvojna agencija USK i Vlada USK su u suradnji sa USAID SIDA FIRMA Projektom i lokalnim preduzećima inicirali realizaciju potencijalnog projekta „Stručno osposobljavanje i zapošljavanje putem neformalnog obrazovanja“. Postignut je načelan dogovor sa ključnim akterima u procesu provođenja ovog projekta o modelu i načinu suradnje.

Program podrazumijeva uključivanje stručnih škola i poduzeća u razvijanju programa obuke. U toku je izbor poduzeća koja će biti obuhvaćeni ovim programom, a planirano je da kroz ovaj program budu obuhvaćene 1 - 2 firme, te minimalno 100 nezaposlenih osoba. U okviru ovog programa će se zaposliti minimalno 75 osoba u selektiranim poduzećima. Svi polaznici obuke će steći validne certifikate, a važno je napomenuti da je poželjno da polaznici programa obuke budu osobe kojima će ovo biti prvo radno iskustvo.

Provođenje programa postinvesticione podrške stranim investitorima u USK

U okviru programa postinvesticione podrške stranim investitorima u USK predstavnici Razvojne agencije USK zajedno sa predstavnicima Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i predstavnicima agencije za promociju stranih investicija (FIPA) su posjetili kompanije Meggle d.o.o. Bihać, Krupa kabine d.o.o. Bosanska Krupa i Bosancar d.o.o. Bosanska Krupa. U prvoj fazi je posjećena i kompanija Remus Innovation d.o.o. Sanski Most. Posjećene kompanije zapošljavaju skoro 500 radnika. U drugoj fazi će se običi još četiri kompanije, čiji su vlasnici strani investitori u USK.

Ovaj program je namijenjen isključivo stranim investitorima sa ciljem da se osiguraju adekvatni uslovi njihovog poslovanja u BiH.

U središtu svih aktivnosti programa postinvesticione podrške je održavanje odnosa sa postojećim investitorima i pružanje podrške za osiguranje rasta i razvoja njihovih kompanija. Razvojna agencija USK će u sklopu ovog programa izvršiti analizu uvjeta rada stranih investitora u USK, te na taj način prikupiti iskustva u poslovanju u lokalnim sredinama kako bi se obezbijedile adekvatne usluge i rješenja za dalji rad i širenje ovih kompanija na našim prostorima.

Postinvesticiona podrška investitoru je ključna komponenta promocije investicija i jedan od načina da se kapitaliziraju nastojanja svih nivoa vlasti na privlačenju investicija. Na ovaj način

Razvojna agencija USK doprinosi stvaranju povoljnog okruženja za investicije, čime možemo postići željeni cilj i pronaći kupca-investitora koji će investirati u BiH.

Uspješno završena tri treninga na kojima su učestvovala 53 kandidata zainteresirana za pokretanje vlastitog biznisa u USK

Razvojna agencija USK je u okviru suradnje sa norveškom fondacijom Business Innovation Programs (BIP) uspješno završila tri treninga na kojima su učestvovala 53 kandidata zainteresirana za pokretanje vlastitog biznisa u USK. Organizirane su tri radionice u trajanju od po pet dana na kojima su učesnici dobili priliku da ispitaju svoju ideju za pokretanje biznisa. Neki od učesnika su se u međuvremenu registrovali i pokrenuli vlastiti biznis.

Koristeći inovativne module za obuku potencijalnih poduzetnika, kandidati su dobili priliku za besplatan razvoj biznis plana i priliku za dobijanje osnovne finansijske podrške za početak posla kroz fond za registraciju posla putem sufinansiranja. Suradnja Razvojne agencije USK sa norveškom fondacijom Business Innovation Programs je usmjerena ka stvaranju novih radnih mjesta uz podršku stručnjacima koji se bave ekonomskim razvojem u svojim zajednicama.

Razvojna agencija USK i BIP će nastaviti suradnju u narednom periodu, i to kroz program pod nazivom „Program rasta i razvoja“, čiji su direktni korisnici mala i srednja poduzeća koja rade najmanje jednu godinu, te imaju

potencijal za rast i razvoj sa fokusom na izvoz.

DRUGI O NAMA

Polaznica treninga za pokretanje vlastitog biznisa i učesnica u Programu potpore podzeticima početnicima Alma Hadžić je istakla:

“Završila sam Biotehnički fakultet u Bihaću i svjesna sam da ne mogu lako pronaći posao. Počela sam razmišljati o pokretanju vlastitog posla i htjela sam raditi nešto u svojoj struci.

Nikada ranije nisam imala priliku da praktično naučim šta je to potrebno za pokretanje vlastitog biznisa. U USK do sada nije postojao nikakav program koji bi obuhvatio sve faze pokretanja biznisa kao i detaljno ispitivanje isplativosti poslovne ideje. Nakon treninga “Pokreni svoj posao” dobila sam jasnú sliku o svim pojedinostima koje su me interesovale. Trening je bogat sadržajem, interaktivan, korisan i jako zanimljiv. Odlučila sam da pokrenem svoj vlastiti biznis, te odlučno krenem u proizvodnju jagoda koje ću plasirati na inostrano tržište. Otkako sam odlučila da se posvetim ovom biznisu, naišla sam na mnogo mogućnosti i pomoći od strane Razvojne agencije USK.”

Održano stručno predavanje Finansijske usluge kao podrška razvoju privrede

U suradnji sa PLOD centrom, USAID Sida FIRMA projektom i USAID Sida FARMA projektom, u Bihaću je održano stručno predavanje na temu Finansijske usluge kao podrška razvoju privrede. Cilj susreta bio je upoznati mala i srednja poduzeća sa područja Unsko-sanskog kantona s nekim od aktualnih i planiranih programa financiranja privrede u BiH. Osim prezentacija novih mogućnosti povoljnijeg financiranja, učesnici su također imali priliku da se direktno sastanu s predstavnicima banaka i finansijskih institucija. Pored predstavnika PLOD centra i USAID-a, privrednici su mogli čuti izlaganje predstavnika Razvojne banke Federacije BiH, Fondacije Odraz, Sberbank BiH i agencije Prvi faktor.

Projekt implementira
Razvojna agencija USK

Miroslava Krleže 2
Bihać 77000, BiH
Tel: +387 37 224 048
Fax: +387 37 221 784

Ovaj projekt finansira Evropska unija

Delegacija Evropske unije
u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3a, Sarajevo 71000, BiH
Tel: +387 33 254 700
Fax: +387 33 666 037

“Ova publikacija je urađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj publikacije je isključiva odgovornost Razvojne agencije USK i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije”.